

คู่มือ

การจัดกิจกรรม

ลูกเสือสำรอง

เตรียมลูกเสือสำรอง

โครงการโรงเรียนวิทีลูกเสือ สพป.พิจิตร เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารลูกเสือลำดับที่ ๓/๒๕๖๓

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑ ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีลูกเสือ โดยให้โรงเรียนจัดกิจกรรมลูกเสือในหลักสูตร ตามคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง

กิจกรรมการเรียนรู้ ดาวดวงที่ ๑ วิชาเตรียมลูกเสือสำรองปฐมนิเทศนิทานแมคลี เลียนแบบตัวละคร กิจกรรมลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์ระเบียบแถวเบื้องต้น ทำความเคารพรายบุคคลและการจับมือซ้าย คติพจน์ คำปฏิญาณและกฎ

กิจกรรมการเรียนรู้ ดาวดวงที่ ๒ วิชาปฐมนิเทศ

กิจกรรมการเรียนรู้ ดาวดวงที่ ๓ วิชาปฐมนิเทศ

ในการจัดทำคู่มือดังกล่าว มีคณะกรรมการ ได้ระดมความคิด ความรู้ในการดำเนินงานจนสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อยโดยมุ่งหวังเผยแพร่ให้สถานศึกษาใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง จำนวน ๑๓ เล่ม ได้อย่างถูกต้อง และมีคุณภาพต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑

สารบัญ

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

ดาวดวงที่ ๑

กิจกรรม ปฐมนิเทศ	๑
กิจกรรม นิทานเมาคลี	๔
การเลียนแบบตัวละคร	๘
กิจกรรมลูกเสือสำรอง	๑๑
การทำแกรนด์ฮาวน์	๑๓
ระเบียบแถวเบื้องต้น	๑๖
ทำความเข้าใจพรายบุคคลและการจับมือซ้าย	๑๘
คติพจน์, คำปฏิญาณ, กฎ	๒๑

ดาวดวงที่ ๒

กิจกรรม ปฐมนิเทศ	๒๔
------------------	----

ดาวดวงที่ ๓

กิจกรรม ปฐมนิเทศ	๒๗
บรรณานุกรม	๓๐

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง วิชาเตรียมลูกเสือสำรอง ตามโครงการโรงเรียนวิถีลูกเสือ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือ ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม มีเนื้อหาที่สอดคล้อง ครอบคลุมเป็นไปตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ การนำไปใช้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนกิจกรรมใด ควรใช้เมื่อใด

เนื้อหา สาระในแผนการจัดกิจกรรม จะประกอบด้วย เนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง มีแนวทางการจัดกิจกรรมวิธีเรียนรู้ตามเนื้อหา

บทบาทผู้กำกับ

ศึกษาเอกสาร แนวทางการจัดกิจกรรม ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน คือ เปิดประชุมกอง , เล่นเกมหรือเพลง , ปฏิบัติกิจกรรม , เล่นิทานหรือเรื่องสั้นที่เป็นคติ , ปิดประชุมกอง ผู้กำกับผู้จัดกิจกรรม ต้องทราบเนื้อหา สาระ , จุดประสงค์ที่ต้องการ , เตรียมสื่ออุปกรณ์ และการประเมินผลในแต่ละครั้ง

บทบาทลูกเสือ

มีความพร้อม ในการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม ตามกระบวนการของลูกเสือ

ดาวดวงที่ ๑

การปฐมนิเทศ (๑๑ ชั่วโมง)

๑. เนื้อหา

การจัดแบ่งหมู่ เลือกนายหมู่ และรองนายหมู่
การจัดกองลูกเสือสำรอง
การแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

- ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ พบกัน
- ๒.๒ แบ่งหมู่ลูกเสือ หมู่ละ ๔ – ๖ คน
- ๒.๓ เลือกนายหมู่ และ รองนายหมู่
- ๒.๔ ทบทวนการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้อง
- ๒.๕ ทบทวนการเปิด – การปิดประชุมกอง
การเปิด (แกรนด์ฮาวล์, ชักธงขึ้น, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)
การปิด (นัดหมาย, ตรวจเครื่องแบบ, แกรนด์ฮาวล์, ชักธงลง, เลิก)

๓. การประเมินผล

- ๓.๑ สังเกตความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรม
- ๓.๒ ความถูกต้องในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

เรื่อง ปฐมนิเทศ

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสำรอง ๑ กอง มีจำนวนลูกเสือ ๘-๓๖ คน (ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น หมู่ ๆ ละ ๔-๖ คน รวมทั้งนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีลูกเสือ อย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่

เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง

เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

๑. หมวกทรงกลม มีกระบังหน้าหมวกทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วย ผ้า ๖ ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหม ถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำ กองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือ และอักษร ใต้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบสีกรมท่ารูปไข่ ยาว ๔ ซม. กว้าง ๓.๕ ซม.

๒. เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด ให้สอดคล้องเสื้อ อยู่ภายในกางเกง

๓. ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน ๙๐ ซม. ด้านตั้ง ๖๕ ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด โดยใช้ห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิเลสสวมผ้า ผูกคอ และมีเครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาดรูปและสี ตามที่กำหนดในกฎ กระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๐) ว่าด้วยเครื่องแบบ ลูกเสือ ติดที่มุมผ้าผูกคอ ตรงข้ามด้านฐาน

๔. กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

๕. เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน ๓ ซม. หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะ สีทองมีลายนูน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในกรอบข้อซัยพุกษ์

๖. ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียน กำหนด

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

๑. เครื่องหมายลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีกรมท่า รูปไข่ ยาว ๔ ซม. กว้าง ๓.๕ ซม. มีรูป หน้าเสือและคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า ติดที่อกข้างซ้าย เหนือกระเป๋า

๒. เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียน กำหนด รูป สามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ ๓.๕ ซม. ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย ๑ ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

๓. เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง ๑ ซม. เย็บติดรอบ แขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ ๕ ซม. นายหมู่ ๒ แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ ซม. รองนาย หมู่ ๑ แถบ

เครื่องหมายสังกัด

๑. ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๗ ซม. กว้าง ๑.๕ ซม. ขลิบริมสีขาวมีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

๒. เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ ซม. ขลิบสีขาว มีตัวเลขอารบิกเลขกลุ่มสีขาวสูง ๑.๕ ซม. อยู่ข้างบน และ เลขกองสีขาวสูง ๑ ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้ เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง กองลูกเสือ ที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

นิทานแมคลี

๑. เนื้อหา

นิทานเรื่อง แมคลี ตอนกำเนิดแมคลี (แมคลีลูกหมาป่า) ตอนแมคลีเข้าฝูง (แมคลีที่ผาประชุม) ตอนแมคลีถูกลักพาตัว ตอนแมคลีออกจากป่าตอนแมคลีพบแม่- นิสัยตัวละครแมคลี

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับลูกเสือเล่นนิทานแมคลีประกอบรูปภาพ พร้อมให้ลูกเสือสังเกต นิสัยตัวละครทีละตอน

- ตอนกำเนิดแมคลี (แมคลีลูกหมาป่า)
- ตอนแมคลีเข้าฝูง (แมคลีที่ผาประชุม)
- ตอนแมคลีถูกลักพาตัว
- ตอนแมคลีออกจากป่า
- ตอนแมคลีพบแม่

๒.๒ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปเรื่องราว โดยใช้ภาพตัวละคร ประกอบ

๒.๓ ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์นิสัยตัวละคร

- เป็นสัตว์อะไร
- มีนิสัยอย่างไร (นิสัยดี – ไม่ดี บอกเหตุผล)

๓. การประเมินผล

๓.๑ สอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับนิทานแมคลี

๓.๒ สอบถามลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทานแมคลี

กำเนิดแมคลี

มีสามีภรรยาคนหนึ่ง อาศัยอยู่แถวเทือกเขาซิโอนีในประเทศอินเดีย วันหนึ่งสามีภรรยาคู่นี้เข้าไปตัดฟันในป่าโดยพาลูกน้อยไปด้วย พอถึงกลางคืนก็ก่อไฟขึ้น ตกดึกมีเสือโคร่งชื่อ “เชร์คาน” หรือ “ไอ้ซาเก” ผ่านมาพบเข้า เสือโคร่งจึงกระโดดตะครุบใส่ แต่พลาดตกลงไปในกองไฟ จึงร้องด้วยความเจ็บปวดและวิ่งหนีไป ส่วนสองสามีภรรยาก็ตกใจวิ่งหนีไปเช่นกัน คงทิ้งลูกน้อยไว้ในป่าคนเดียวเด็กน้อยเดินเตาะเตาะไปจนถึงถ้ำที่ครอบครัวฝูงหมาป่าอาศัยอยู่ฝูงหมาป่านี้มีพ่อแม่และลูก ๔ ตัว หมาจิ้งจอกชื่อ คาบากิ หรือ “อ้ายเสียจาน” บอกว่า เชร์คานกำลังเข้ามาหากินอยู่ในถ้ำนี้เมื่อเชร์คานตามมาถึง หน้าถ้ำ หวังจะกินเด็ก พ่อแม่หมาป่าจึงเข้าขัดขวาง ทำให้เชร์คานต้องหนีไปด้วยความโกรธแค้นพ่อแม่หมาป่าจึงได้รับเอาเด็กน้อยไว้เลี้ยงและตั้งชื่อให้ว่าแมคลีซึ่งแปลว่าลูกกบเพราะเห็นว่าไม่มีขนเหมือนกับลูกกบตัวน้อย

แมคลีเข้าฝูง

คืนวันพระจันทร์เต็มดวง ฝูงหมาป่าประชุมกันที่ผาประชุม มีหัวหน้าฝูงหมาป่าชื่อ อาเคล่า นั่งอยู่บนลานหินและมีหมาป่าตัวอื่น ๆ นั่งล้อมวงอยู่ ก่อนเปิดการประชุมสมาชิกหมาป่าจะส่งเสียงเห่าหอน แสดงความเคารพต่ออาเคล่า หัวหน้าฝูงหมาป่าผู้เป็นประธานประชุม การประชุมคราวนี้ ครอบครัวหมาป่าได้พาแมคลีมาให้ที่ประชุมรับรองเป็นสมาชิกใหม่ของฝูงด้วย หมาป่าบางตัวถูกเชร์คานยุแหย่ไว้ จึงไม่ยอมรับแมคลีเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของฝูงตามกฎหมายของป่าบอกไว้ว่า “ถ้ามีการขัดแย้งในการรับรองสมาชิกใหม่ จะต้องมีการโหวตที่ไม่ใช่ พ่อแม่ของลูกสัตว์นั้นมารับรอง ๒ ตัว ฝูงจึงจะรับลูกสัตว์นั้นเป็นสมาชิกได้” หมี่เผ่า “บาลู” ซึ่งเป็นผู้กำกับลูกเสือของฝูงหมาป่า และเสือดำ “บาเคียร์” ซึ่งเป็นที่นับถือของฝูงหมาป่า ได้ให้การรับรองแมคลี แมคลีจึงได้เข้าเป็นสมาชิกของฝูงได้ แมคลีอาศัยอยู่กับฝูงหมาป่าด้วยความสุขและปลอดภัย โดยมีหมี่เผ่าบาลูกอยช่วยสอนกฎหมายของป่า และมีเสือดำบาเคียร์คอยสอนวิธีการล่าสัตว์ การวิ่งเหยียบและอื่นๆ อีกมาก แมคลีทำตัวเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี

สุภาพอ่อนน้อมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของบาลูและบาเคียร์่า เมาคลีจึงเป็นที่รักของฝูงสัตว์ แม้พวกลิงบันดาโล้ก ซึ่งเป็นลิงสกปรกไม่มีระเบียบ และเป็นที่รังเกียจของสัตว์อื่น ๆ เมาคลียกคบหาด้วยทั้ง ๆ ที่บาลู และบาเคียร์่าห้ามแล้ว ก็ไม่เชื่อฟัง

เมาคลีถูกลักพาตัว

วันหนึ่ง ขณะที่เมาคลี บาลู และบาเคียร์่า กำลังนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ พวกลิงบันดาโล้กมาลักพาตัวเมาคลีไป เพื่อจะให้เมาคลีเป็นหัวหน้าของพวกตน เมาคลีถูกลิงโยนจากต้นไม้ต้นหนึ่ง ไปยัง อีกต้นหนึ่งต่อ ๆ กัน โดยมีลิงคอยส่งคอยรับทำให้เมาคลิตกใจมาก พอตีเมาคลิมองเห็นพญาเหี่ยวจิล บินผ่านมาจึงร้องบอกให้จิลช่วยไปบอก บาลูและบาเคียร์่าให้มาช่วยเมื่อบาลูและบาเคียร์่าได้ทราบข่าวจากจิล จึงไปขอความช่วยเหลือจากพญาจิล ชื่อ คา ซึ่งพวกลิงบันดาโล้ก กลัวมากเพราะคาชอบเลื้อยขึ้นต้นไม้จับลิงพวกนี้กินเป็นอาหารอยู่บ่อย ๆ คาซึ่งเคย ฟังเรื่องราวของเมาคลีจากเม่นชื่อ “อิกกี” มาก่อนก็ยินดีช่วยเหลือ บาลู บาเคียร์่า และคาได้พากันไปที่วังน้ำเย็น ซึ่งเป็นเมืองร้างอยู่ในป่า และเป็นที่พวกลิงบันดาโล้ก ชอบไปอาศัยอยู่ เมื่อไปถึงก็ได้ต่อสู้กับพวกลิง ลิงถูกฆ่าตายไปหลายตัว และช่วยเมาคลีออกมาได้ จากนั้นเมาคลียกถือดาบาคเคียร์่าทำโทษ ตามกฎของป่า แล้วพากันเดินทางกลับที่พักของตน

เมาคลีออกจากป่า

เมื่อเมาคลีมีอายุ ๑๒ - ๑๓ ปี แร็คคานได้ยุ้แหยให้หมาป่ารุ่นหนุ่ม เลิกนับถืออาเคล่า หัวหน้าฝูงหมาป่า เพราะเป็นหมาแก่และยังเป็นผู้เอามนุษย์เข้ามาอยู่ในฝูง รวมทั้งยุ้แหยให้เกลียดเมาคลีอีกด้วย บาเคียร์่าได้ทราบข่าวว่าแร็คคานยังมุ่งร้ายต่อเมาคลีอยู่ จึงบอกให้เมาคลีระวังตัว และแนะนำให้ ไปหาดอกไม้แดง (ไฟ) ที่อยู่ข้างกระท่อมของคนมาไว้ เมาคลียกทำตาม เมื่อแร็คคานจะมาทำร้าย เมาคลียกใช้ไฟไล่ให้หนีไป และประกาศว่าจะเอาหนังของแร็คคานมาปูนอนให้ได้ ต่อมามีการประชุมฝูงหมาป่าที่ผาประชุมอีก หมาป่าส่วนใหญ่ซึ่งเชื่อคำยุ้แหยของแร็คคาน ก็ไม่ยอมให้เมาคลีอยู่ในฝูงอีก เมาคลียกโกรธและบอกที่ประชุมว่าจะไปอยู่กับคน

แมคลีพบแม่

แมคลีออกจากป่าด้วยความจำใจ เมื่อเข้ามาในหมู่บ้านก็ได้พบกับหญิงคนหนึ่งชื่อ นางเมซซัว ซึ่งจำได้ว่าแมคลีคือ นาธ ลูกชายของนางที่หายไป เมื่อคราวเข้าไปตัดฟันในป่า นางจึงรับแมคลีไว้เลี้ยงดู สอนให้รู้จักนุ่งผ้าและพูดภาษาคน แมคลีช่วยทำงาน ด้วยการต้อนควายของหมู่บ้านไปเลี้ยงที่ชายป่าทุกวัน จึงได้พบกับ เกรย์ ลูกหัวปีของพ่อแม่หมาป่าอยู่บ่อย ๆ แมคลีได้รู้จากเกรย์ว่าแซร์คานจะมอดักฆ่าตน และเพื่อป้องกันตนเอง เขาจึงได้วางแผนฆ่าแซร์คานเสียก่อน

เลียนแบบตัวละครเรื่องแมคลี

๑. เนื้อหา

ลักษณะและเสียงของ แมคลี บาลู บาเคียร์ อาเคล่า คา ตาบากิ แซร์คาน และบันดาโลก นิทานเรื่อง แมคลี ตอนอวสานแซร์คาน แมคลีช่วยแม่ให้พ้นภัยและกลับสู่สังคมมนุษย์

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเพื่อทบทวนถึงเรื่องราวและตัวละครในนิทานแมคลีในช่วงก่อน

๒.๒ หม่ลูกเสือร่วมกันเลียนแบบท่าทางและเสียงของตัวละครในเรื่องแมคลี

๒.๓ ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องแมคลีที่เหลืออีก ๓ ตอน (อวสานแซร์คาน, แมคลีช่วยแม่ให้พ้นภัยและแมคลีกลับสู่สังคมมนุษย์)

๓. การประเมินผล

๓.๑ สังเกตความสามารถในการจดจำและแสดงท่าทางสัตว์ในนิทานแมคลี

๓.๒ ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยที่ดีของตัวละครนิทานแมคลี

นิทานแมคลี

อวสารแซร์คาน

วันหนึ่ง แมคลีขี่ควายซื้อราม่า ไล่ต้อนฝูงควาย เพื่อไล่แซร์คานเข้าไปในช่องเขา โดยขอให้ อาเคเล่าต้อนควายอีกฝูงหนึ่งไปปิดช่องเขาอีกข้างหนึ่งไว้ไม่ให้แซร์คานออก แซร์คานจึงถูกฝูงควาย เหยียบตายในช่องเขานั้นเองเมื่อแซร์คานตาย แมคลีจึงถลกหนังแซร์คานออก พอดีกับมีนายพรานชื่อบันเดโอผ่านมาพบ ก็จะเข้าไปแย่งผืนหนังจากแมคลี แต่ถูกเกรย์ขัดขวางไว้ นายพรานจึงจากไปพร้อมกับโกรธแมคลีมาก บันเดโอ เข้ามาดูแลคนในหมู่บ้านให้เกลียดชังแมคลี โดยใส่ร้ายว่าแมคลีเป็นพอมดหมอผี แมคลีจึงถูกขับออกจากหมู่บ้านและกลับมาอยู่กับฝูงหมาป่าอีกครั้ง เมื่อมีการประชุมฝูงหมาป่าที่ผาประชุมอีก แมคลีก็เอาหนังแซร์คานไปคลุมลานหินไว้และให้อาเคล่าขึ้นนั่งบนหนังแซร์คาน ฝูงหมาป่าจึงเลือกเอาอาเคล่าเป็นหัวหน้าฝูงตามเดิม ต่อไปจากวันนั้นมา แมคลีก็อยู่กับครอบครัวหมาป่าอย่างสงบสุข

แมคลีช่วยแม่ให้พ้นภัย

ฝ่ายนายพรานบันเดโอ ก็พยายามติดตามจะฆ่าแมคลีถึงในป่า แต่แมคลีรู้ตัวเสียก่อนจึง หลบซ่อนได้ทุกครั้ง วันหนึ่งแมคลีแอบได้ยินบันเดโอพูดกับคนตัดฟืนว่า นางเมซซัวและสามีถูกจับขังไว้เพื่อรอประชาทัณฑ์ก็คิดช่วย จึงไปบอกฝูงหมาป่าให้ช่วยกันส่งเสียงขู่และไล่บันเดโอจนหนีขึ้นไปอยู่บนต้นไม้ ส่วนตัวแมคลีเองก็รีบเข้าไปในหมู่บ้าน ช่วยแก้มัดนางเมซซัว และสามีให้แม่หมาป่าคัมกันพาหนีไปยังเมืองชานหิวระ เมื่อแมคลีกลับมาอยู่ในป่าดังเดิม ก็วางแผนลงโทษพวกชาวบ้านที่หูเบาและใจพาลทั้งหลาย จึงไปขอร้องให้พญาหัตถิ (ช้าง) นำฝูงสัตว์ป่าเข้าทำลายหมู่บ้านก็ได้รับความร่วมมือเพราะพญาหัตถิ เองก็เคยถูกนายพรานบันเดโอทำร้าย เมื่อพญาหัตถิ และฝูงสัตว์ป่าเข้ามาในหมู่บ้าน ชาวบ้านก็ตกใจและพากันหนีไป บ้านช่องและเรือกสวนไร่นาก็ถูกทำลายจนหมด กลายเป็นหมู่บ้านร้างไป

คู่สังคมมนุษย์

เมื่อเมาคีอายุ ๑๗ ปี เขาได้พบกับนางเมชชวอีกที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง นางเมชชวขอให้เมาคี กลับมาอยู่ด้วย เมาคีจึงนำเรื่องนี้กลับมาปรึกษากับพี่น้องหมาป่าทั้งสี่ บาลู และบาเคียว่าสัตว์ทุกตัวก็สนับสนุนให้เมาคีไปอยู่กับนางเมชชว เพราะรู้ว่าเมาคีเป็นมนุษย์ ก็ต้องอยู่กับ มนุษย์จึงจะมีความสุข เมาคีจึงตัดสินใจกลับมาอยู่กับนางเมชชวที่หมู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง ต่อมาเขาก็ได้เป็นเจ้าหน้าที่ รักษาป่าไม้ของราชการ และได้แต่งงานกับหญิงงามคนหนึ่ง ทั้งสองอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดมา

ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง

๑. เนื้อหา

ประวัติการลูกเสือสำรอง

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับลูกเสือเล่าประวัติความเป็นมาของการลูกเสือสำรอง

๒.๒ ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับจุดประสงค์ของปี.-พี. ในการตั้งกองลูกเสือสำรอง

๒.๓ ผู้กำกับลูกเสือตั้งประเด็น “คิด” ให้แก่ลูกเสือสำรอง “เด็กๆ คิดว่าการเป็นลูกเสือสำรองจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและโรงเรียนอย่างไรบ้าง

๒.๔ ผู้กำกับลูกเสือสอบถามความคิดเห็นของหมู่ลูกเสือและสรุปร่วมกัน

๒.๕ ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงว่า ผู้ที่เป็นลูกเสือที่ดี จะได้รับอนุญาตให้แต่งเครื่องแบบลูกเสือและลูกเสือสำรองก็เช่นเดียวกัน

๓. การประเมินผล

๓.๑ สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในหมู่

๓.๒ สอบถามความเข้าใจ เกี่ยวกับประวัติของการลูกเสือสำรอง

เรื่อง ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง

ลูกเสือสำรองมีชื่อในภาษาอังกฤษที่แปลว่า ลูกหมาป่า หมายถึง หมาป่าที่มีอายุน้อย ส่วนคำว่า ลูกเสือหมายถึง นักสอดแนมและเป็นผู้พิสูจน์ตัวเองว่าเป็นคนเก่งที่สุดจนได้รับฉายาว่า หมาป่า ลูกเสือเด็ก ๆ จึงได้ชื่อว่าลูกหมาป่า ที่เราเรียกว่าลูกเสือสำรอง

ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ หรือ ที่เรียกสั้น ๆ ว่า บี.พี. แห่งกิลเวลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดการลูกเสือ วงการลูกเสือโดยทั่วไปถือว่าการที่ บี.พี. นำเด็กไปทดลองอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี เมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) เป็นการเริ่มต้นของการลูกเสือโลก จึงบันดาลให้เกิดลูกเสือสามัญและเพื่อเป็นการวางรากฐานกิจการลูกเสือในจิตใจของเด็กตั้งแต่เยาว์วัย บี.พี. จึงได้จัดตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๙๑๖ (พ.ศ. ๒๔๕๙) โดยรับเด็กตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ ขึ้นไป

การฝึกอบรมให้ลูกเสือสำรองรู้จักปรับตัวเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย โดยให้เริ่มเรียนรู้จากการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมโดยร่วมมือทำงานในกองลูกเสือสำรอง ซึ่งเรียกว่า แพ็ค ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ นำนายเรือป่าดงพงพี ของ ริดยาร์ด คิปลิง มาเล่าให้เด็ก ๆ ฟังเป็นอุทาหรณ์ เพื่อให้เด็กรู้จักคิด รู้จักเชื่อฟังผู้ใหญ่ และรู้หน้าที่ของตนเอง สำหรับประเทศไทย ได้จัดตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้นเป็นกองแรก เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๐๑

การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)

๑. เนื้อหา

การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนด์ฮาวล์)

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับลูกเสือทบทวน เรื่อง เมาศลี ตอน ผาประชุม

๒.๒ ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงความหมายในการทำแกรนด์ฮาวล์

๒.๓ ผู้กำกับลูกเสือเรียกแถวให้ลูกเสือสำรองเข้าแถวเป็นรูปวงกลม แล้วผู้กำกับลูกเสืออธิบายประกอบการสาธิตการทำความเคารพเป็นหมู่ แบบลูกเสือสำรองตามลำดับขั้นตอน

๒.๔ ให้ลูกเสือสำรองฝึกการทำความเคารพเป็นหมู่โดยมีนายหมู่ควบคุมการฝึก

๓. การประเมินผล

๓.๑ สังเกตความพร้อมเพียงในการเข้าแถว

๓.๒ ตรวจสอบความถูกต้องในการทำแกรนด์ฮาวล์

เรื่อง การทำความเคารพแบบหมู่

การทำความเคารพแบบหมู่ (การทำแกรนด์ฮาวล์) ผู้กำกับจะต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะสมและยืนอยู่ในท่าตรง แล้วจึงเรียกให้ปฏิบัติต่อไปนี้

๑. ผู้กำกับลูกเสือ เรียก “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็คคำทำยให้เน้นให้หนัก) พร้อมกับทำสัญญาณมือกว้างรอบตัวเป็นวงกลม (รองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ)

๒. ลูกเสือสำรอง เมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมรอบผู้กำกับ (นายหมู่ของหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นก็เรียงไปตามลำดับ) ให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน

๓. ผู้กำกับลูกเสือผายมือทั้งสองออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าเรียงชิดกันฝ่ามือแบหงาย (แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย)

๔. ลูกเสือสำรองเมื่อเห็นสัญญาณนี้ ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือและจัดวงกลมให้เรียบร้อย

๕. ผู้กำกับลูกเสือตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้างๆ เสมอไหล่ขนานกับพื้นนิ้วทั้งห้าเรียงชิดกัน ฝ่ามือแบหงายแล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง

๖. ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองท่างันพอสมควร แบะเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกันและแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (คือนิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

๗. ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้นเป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

๘. ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อมกันว่า “อา-เค-ล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู๋ในท่านั่งไปไว้เหนือหูและชิดหู

๙. นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ต้องผงกศีรษะ)

๑๐. เมื่อสิ้นคำที่สามแล้วให้ลูกเสือทุกคนลงมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว (แบ่มือออก) ส่วนมือขวาคลดลงมาทำท่าวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี”

๑๑. ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจจะกล่าวคำขอบใจหรือ คำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง

ระเบียบแถวเบื้องต้น

๑. เนื้อหา

ท่าตรง ท่าพัก ท่าหันอยู่กับที่ ท่าเดิน ท่าหยุด

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับสนทนาเรื่องการแสดงออกถึงควมมีระเบียบวินัยและการฝึกให้มีระเบียบวินัย

๒.๒ ผู้กำกับอธิบายและสาธิตการฝึกระเบียบแถวท่าตรง ท่าพัก ท่าหันอยู่กับที่ ท่าเดิน ท่าหยุด

๒.๓ ลูกเสือฝึกปฏิบัติตาม

๓. การประเมินผล

๓.๑ สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งในการจัดแถว

๓.๒ สังเกตความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการฝึกระเบียบแถวเบื้องต้น

เรื่อง ระเบียบแถวเบื้องต้น

การฝึกระเบียบแถว เป็นการฝึกให้ลูกเสือเกิดความพร้อมเพรียง มีระเบียบ วินัย และความสามัคคีรวมทั้งสามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้

๑. ท่าตรง ท่าตรง เป็นท่าเบื้องต้น และเป็นรากฐานของการปฏิบัติในท่าอื่นๆ ต่อไปและยังใช้เป็นท่าสำหรับการแสดงความเคารพ

๒. ท่าพัก เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๔ ท่า ดังนี้

๒.๑ ท่าพักตามปกติ ใช้พักในระหว่างการฝึกสอน

๒.๒ ท่าพักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสรอพิธีการต่างๆ เช่น รอรับการตรวจพล สวนสนาม หรือรออยู่ในแถวกองเกียรติยศ

๒.๓ ท่าพักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่รอรับคำสั่งเพื่อปฏิบัติต่อไป เป็นเพียงระยะเวลาสั้น ๆ เช่น เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา

๒.๔ ท่าพักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอคำสั่งเพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานานๆ

๓. ท่าหันอยู่กับที่ เป็นท่าที่ช่วยปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าของแถว แต่ก่อนที่จะมีคำบอกให้แถวหันไปยังด้านใด ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน ท่าหันอยู่กับที่มี ๓ ท่า ดังนี้

๓.๑ ท่าขวาหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านขวา

๓.๒ ท่าซ้ายหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านซ้าย

๓.๓ ท่ากลับหลังหัน เป็นท่าที่เปลี่ยนการหันหน้าของแถวจากด้านหน้าเป็นด้านหลัง

๔. ท่าเดิน เป็นท่าที่ช่วยทำให้การเคลื่อนย้ายหรือการเดินขบวนของแถวดูเป็นระเบียบสง่างาม ก่อนที่จะมีคำบอกให้เดิน ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน

๕. ท่าหยุด จะเป็นท่าที่ติดตามาจากท่าเดิน ซึ่งช่วยทำให้การหยุดแถวของลูกเสือมีความพร้อมเพรียงกัน

การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย

๑. เนื้อหา

การทำความเคารพเป็นรายบุคคล

ประวัติการจับมือซ้าย และวิธีการจับมือแบบลูกเสือ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตการทำความเคารพแบบลูกเสือสำรองเป็นรายบุคคล

๒.๒ ลูกเสือสำรองฝึกทำความเคารพเป็นรายบุคคลทั้งแบบสวมหมวกและไม่สวมหมวก

๒.๓ ผู้กำกับลูกเสือเล่าประวัติการจับมือซ้ายให้ลูกเสือฟัง

๒.๔ ผู้กำกับลูกเสือสาธิต การจับมือซ้าย พร้อมแสดงความเคารพเป็นรายบุคคลแล้วให้ลูกเสือปฏิบัติตาม

๓. การประเมินผล

๓.๑ สอบถามความเข้าใจในความเป็นมาหรือประวัติการจับมือซ้าย

๓.๒ สังเกตความถูกต้องการทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือแบบลูกเสือ

เรื่อง การทำความเคารพเป็นรายบุคคลและการจับมือซ้าย

การทำความเคารพเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาท สุภาพ เรียบร้อย และการทำความเคารพเป็นรายบุคคลของลูกเสือสำรองมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๑. การทำความเคารพเป็นรหัสระหว่างลูกเสือสำรองกับผู้กำกับลูกเสือและบุคคลทั่วไป และได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติในวงการลูกเสือสำรองทั่วโลก

๒. นิ้วสองนิ้วเมื่อแสดงความเคารพหมายถึงหูสองหูของหมาป่า เพราะลูกเสือสำรองมีฉายาว่า ลูกหมาป่า

๓. นิ้วสองนิ้ว เป็นเครื่องหมายรำลึกถึงกฎของลูกเสือสำรอง ๒ ข้อ คือ ข้อ ๑ ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่ ข้อ ๒ ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง

วิธีปฏิบัติ

๑. ลูกเสือสำรองจะสวมหมวกหรือไม่ก็ตาม เวลาทำวันทยหัตถ์ ให้ทำ ๒ นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้น

๒. แยกนิ้วชี้กับนิ้วกลางออกเหยียดตรง (รูปตัววี) แล้วให้นิ้วชี้แตะกะบังหมวก ต่อขอบหมวก

๓. ถ้ามิได้สวมหมวกให้นิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา

ลูกเสือสำรองต้องทำความเคารพให้ถูกต้องตามโอกาส ดังนี้

๑. ขณะที่มีการชักธงขึ้น ชักธงลง หรือเชิญธงผ่าน ได้แก่ ธงชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงชัยเฉลิมพล ธงมหาราช เป็นต้น

๒. ขณะที่มีการร้องหรือบรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย และเพลงสรรเสริญเสือป่า

๓. ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ พระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมรูปในพิธีต่างๆ

๔. ต่อเพื่อนลูกเสือ เมื่อพบกันครั้งแรกในวันหนึ่ง ๆ

๕. ต่อบุคคลที่ควรเคารพ เช่น นายกรัฐมนตรีผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้กำกับ อาจารย์และผู้ใหญ่ทั่วไป

การจับมือซ้าย

การจับมือกัน เป็นการทักทายอย่างหนึ่งของคนทั่วไป ซึ่งจะจับมือทักทายด้วยมือขวา แต่วิธีการจับมือของลูกเสือจะแตกต่างจากคนทั่วไป การจับมือของลูกเสือหรือเนตรนารีนั้นจะจับมือด้วยมือซ้าย

คดีพจน์ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

๑. เนื้อหา

คดีพจน์ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ผู้กำกับนำเสนอสนทนาในเรื่อง ความสำคัญของคำปฏิญาณ กฎและคดีพจน์
ลูกเสือสำรองและความหมาย

๒.๒ ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ท่องคำปฏิญาณ กฎและคดีพจน์ของลูกเสือสำรอง

๒.๓ หากพบกลุ่มใดหรือสมาชิกลูกเสือคนใดท่องไม่ถูกต้อง ให้รีบแก้ไข และ
ปรับปรุงทันที มอบหมายให้ท่องกฎ คำปฏิญาณจนขึ้นใจ

๓. การประเมินผล

๓.๑ สังเกตความสนใจการฟัง

๓.๒ ความตั้งใจการร่วมกิจกรรม การปฏิบัติจริง

เรื่อง คติพจน์ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

คติพจน์ของลูกเสือสำรอง

คติพจน์ คือ คำพูดหรือข้อความที่เป็นคติสอนใจให้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม ซึ่งมีอยู่ว่า “ทำดีที่สุด”

ลูกเสือ สามารถปฏิบัติตนตามคำคติพจน์ได้ ดังนี้

๑. เตรียมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่น
๒. ทำแต่สิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แม้จะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อย
ถ้าทำอย่างสม่ำเสมอ ก็ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามคติพจน์แล้ว

คำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง

คำปฏิญาณ คือ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่พูดด้วยความเต็มใจ ซึ่งคำปฏิญาณของลูกเสือสำรองมี ๒ ข้อ ดังนี้

- ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ ๒ ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

ทุกวัน

เนตรนารี ต้องเปลี่ยนจากคำว่า “ข้า” เป็น “ข้าพเจ้า”

ลูกเสือ สามารถปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณได้ดังนี้

๑. มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
๒. ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
๓. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน
๔. รู้จักรัก ห่วงแหน และป้องกันชาติ
๕. บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
๖. ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๗. ไม่ทำลายสาธารณสมบัติ

กฎของลูกเสือสำรอง

กฎ คือ หลักเกณฑ์ที่ลูกเสือสำรองต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติอยู่เสมอ ซึ่งมีอยู่ ๒ ข้อ ดังนี้

ข้อ ๑ ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่

ข้อ ๒ ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง

ลูกเสือ สามารถปฏิบัติตามกฎได้ ดังนี้

๑. เคารพเชื่อฟังผู้กำกับลูกเสือ ตลอดจนผู้ใหญ่ที่นับถือ

๒. เป็นผู้ตามที่ดีรู้จักบังคับใจตนเอง มีระเบียบวินัย

ดาวดวงที่ ๒

การปฐมนิเทศ (๑ ชั่วโมง)

๑. เนื้อหา

การจัดแบ่งหมู่ เลือกนายหมู่ และรองนายหมู่
การจัดกองลูกเสือสำรอง
การแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

- ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ พบกัน
- ๒.๒ แบ่งหมู่ลูกเสือ หมู่ละ ๔ – ๖ คน
- ๒.๓ เลือกนายหมู่ และ รองนายหมู่
- ๒.๔ ทบทวนการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้อง
- ๒.๕ ทบทวนการเปิด – การปิดประชุมกอง
การเปิด (แกรนด์ฮาวล์, ชักธงขึ้น, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)
การปิด (นัดหมาย, ตรวจเครื่องแบบ, แกรนด์ฮาวล์, ชักธงลง, เลิก)

๓. การประเมินผล

- ๓.๑ สังเกตความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรม
- ๓.๒ ความถูกต้องในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

เรื่อง ปฐมนิเทศ

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสำรอง ๑ กอง มีจำนวนลูกเสือ ๘-๓๖ คน (ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ ๔-๖ คน รวมทั้งนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่

รูปแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง

รูปแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

๑. หมวกทรงกลม มีกระบังหน้าหมวกทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า ๖ ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือและอักษรใต้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบสีกรมท่ารูปไข่ ยาว ๔ ซม. กว้าง ๓.๕ ซม.

๒. เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด ให้สอดคล้องเสื้อ อยู่ภายในกางเกง

๓. ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน ๙๐ ซม. ด้านตั้ง ๖๕ ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด โดยใช้ห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ และมีเครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาดรูปและสี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๐) ว่าด้วยรูปแบบลูกเสือ ติดที่มุมผ้าผูกคอ ตรงข้ามด้านฐาน

๔. กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

๕. เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน ๓ ซม. หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะ สีทองมีลายนูน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในกรอบข้อซัยพฤกษ์

๖. ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

๑. เครื่องหมายลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีกรมท่า รูปไข่ ยาว ๔ ซม. กว้าง ๓.๕ ซม. มีรูป หน้าเสือและคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า ติดที่อกข้างซ้าย เหนือกระเป๋า

๒. เครื่องหมายหมู ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียน กำหนด รูป สามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ ๓.๕ ซม. ติดที่แขนเสื้อได้ ตะเข็บไหล่ซ้าย ๑ ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

๓. เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง ๑ ซม. เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ ๕ ซม. นายหมู่ ๒ แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ ซม. รองนาย หมู่ ๑ แถบ

เครื่องหมายสังกัด

๑. ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๗ ซม. กว้าง ๑.๕ ซม. ขลิบริมสี ขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

๒. เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ ซม. ขลิบสีขาว มีตัวเลขอารบิกเลขกลุ่มสีขาวสูง ๑.๕ ซม. อยู่ข้างบน และเลข กองสีขาวสูง ๑ ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้ เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

ดาวดวงที่ ๓
การปฐมนิเทศ (๑ ชั่วโมง)

๑. เนื้อหา

การจัดแบ่งหมู่ เลือกนายหมู่ และรองนายหมู่
การจัดกองลูกเสือสำรอง
การแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

- ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ พบกัน
- ๒.๒ แบ่งหมู่ลูกเสือ หมู่ละ ๔ – ๖ คน
- ๒.๓ เลือกนายหมู่ และ รองนายหมู่
- ๒.๔ ทบทวนการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้อง
- ๒.๕ ทบทวนการเปิด – การปิดประชุมกอง
การเปิด (แกรนด์ฮาวล์, ชักธงขึ้น, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)
การปิด (นัดหมาย, ตรวจเครื่องแบบ, แกรนด์ฮาวล์, ชักธงลง, เลิก)

๓. การประเมินผล

- ๓.๑ สังเกตความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรม
- ๓.๒ ความถูกต้องในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

เรื่อง ปฐมนิเทศ

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสำรอง ๑ กอง มีจำนวนลูกเสือ ๘-๓๖ คน (ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ ๔-๖ คน รวมทั้งนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ ๑ กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่

เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง

เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

๑. หมวกทรงกลม มีกระบังหน้าหมวกทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า ๖ ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำ กองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือและอักษรได้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบสีกรมท่ารูปไข่ ยาว ๔ ซม. กว้าง ๓.๕ ซม.

๒. เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนดให้สอดคล้องเสื้อ อยู่ภายในกางเกง

๓. ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน ๙๐ ซม. ด้านตั้ง ๖๕ ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด โดยใช้ห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ และมีเครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาดรูปและสี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๐) ว่าด้วยเครื่องแบบ ลูกเสือ ดัดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

๔. กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

๕. เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน ๓ ซม. หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายนูน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในกรอบข้อซัยพวกซ์

๖. ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

๑. เครื่องหมายลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีกรมท่า รูปไข่ ยาว ๔ ซม. กว้าง ๓.๕ ซม. มีรูป หน้าเสือและคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า ติดที่อกข้างซ้าย เหนือกระเป๋า

๒. เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียน กำหนด รูป สามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ ๓.๕ ซม. ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย ๑ ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

๓. เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง ๑ ซม. เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ ๕ ซม. นายหมู่ ๒ แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ ซม. รองนาย หมู่ ๑ แถบ

เครื่องหมายสังกัด

๑. ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๗ ซม. กว้าง ๑.๕ ซม. ขลิบริมสี ขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

๒. เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ ซม. ขลิบสีขาว มีตัวเลขอารบิกเลขกลุ่มสีขาวสูง ๑.๕ ซม. อยู่ข้างบน และ เลขกองสีขาวสูง ๑ ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้ เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง กองลูกเสือ ที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

บรรณานุกรม

กวี พันธุ์มีเชาวน์ และคณะ. (๒๕๓๕). **คู่มือลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง สามัญ**

สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เขมชาติ อมาตยกุล และคณะ. (๒๕๕๙). **หนังสือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**

กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง ดาวดวงที่ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓.

กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.

ศราวุธ เชื้อนขำ. (๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐). **การทำแกรนด์ฮาวล์.** สืบค้นเมื่อ

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก <http://www.krutujao.com>

ศราวุธ เชื้อนขำ. (๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐). **ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือ.**

สืบค้นเมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓, จาก <http://www.krutujao.com>

อำนาจ ช่างเรียนและคณะ. (๒๕๔๗). **ลูกเสือ-เนตรนารี.**

กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. ดร.ผกาภรณ์ พลายสังข์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑
๒. ว่าที่ร้อยเอกไพฑูริย์ ยกให้	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑
๓. นายถิรวัฒน์ สุตจิตต์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านลูกเสือ
๔. นายนเรศ ศรีประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านลูกเสือ

คณะทำงาน

๑. นายกมล สุมาลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	
๒. นายภิญโญ แก้วแดง	ประธานคณะทำงาน	
๓. นายทวิช สายทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวดง	คณะทำงาน
๔. นายธีรสิทธิ์ วิไลจิกรณ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินยาว	คณะทำงาน
๕. นางปาริฉัตร หมอนทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาภูป้าง	คณะทำงาน
๖. นางกรวิภา อันโต	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองโนน	คณะทำงาน
๗. นายวิทยา สอนกุหลาบ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโรงช้างฯ	คณะทำงาน
๘. นางสาวอุบลวรรณ เปรมไสตร์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	
		คณะทำงาน
๙. นายจักรพันธ์ ศรีภิรมย์	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวจิรพรรณ มั่งแมง	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวเบญจวรรณ ภูรักษา	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวนภัสวรรณ ราตรีสวัสดิ์	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๓. นางลัดคณา ถาวรพันธ์	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวอริศตรา ตีอุตม	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน

๑๕. นางสาวศุภฎี พัดผล	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวสุดใจ กักมาศ	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๗. นางนพวรรณ วิจิตรเนตร	ครูโรงเรียนบ้านสวนแดง	คณะทำงาน
๑๘. นางสมทรง ทองสว่าง	ครูโรงเรียนบ้านหัวดง	คณะทำงาน
๑๙. นายฤทธิพร ชมพู่	ครูโรงเรียนบ้านหัวดง	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวสมพิศ สีชะภรณ์	ครูโรงเรียนบ้านเนินยาว	คณะทำงาน
๒๑. นางนิตยา นากแนม	ครูโรงเรียนวัดเขารูปช้าง	คณะทำงาน
๒๒. ว่าที่ร้อยตรีปริญญา เกื้อนชื่น	ครูโรงเรียนวัดเขารูปช้าง	คณะทำงาน
๒๓. นางสาวปราณี สุขภิรมย์	ครูโรงเรียนบ้านเมืองเก่า	คณะทำงาน
๒๔. นายวุฒิศักดิ์ คำมา	ครูโรงเรียนเนินหัวไร่หนองยางพิทยาคม	คณะทำงาน
๒๕. นางสาวธนาธิ เจริญวิลาศ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๖. นายวิชณุ สनปี	ครูโรงเรียนบ้านสวนแดง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางรัตนา สนปี	ครูโรงเรียนบ้านสวนแดง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

บรรณาธิการกิจ

นางสาวธนาธิ เจริญวิลาศ

ออกแบบปก

นายจักรพันธ์ ศรีภิรมย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑